

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. spalio 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudenaitės (kolegijos pirmininkė), Donato Šemo ir Dalios Vasarienės (pranešėja), teismo posėdyje kasacinę rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovo L. I. kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Mano Būstas Neris“ ieškinį atsakovui L. I. dėl skolos priteisimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių buto savininko pareigą atsikaityti pagal bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pateiktas sąskaitas bei Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.55 straipsnio, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė kreipėsi į teismą, prašydamą priteisti iš atsakovo L. I. 331,24 Eur skolą už bendrosios dalinės nuosavybės administravimą, eksploatavimą ir suteiktas komunalines paslaugas, 5 procentų dydžio metines procesines palūkanas nuo priteistos sumos nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.
3. Paaikšino, kad 331,24 Eur skola iki 2020 m. kovo 31 d. susiformavo dėl ne kiekvieną mėnesį atliekamų periodinių mokėjimų.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2020 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu ieškinį tenkino – priteisė ieškovei iš atsakovo 331,24 Eur skolos, 5 procentų dydžio procesines metines palūkanas už priteistą sumą (331,24 Eur) nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2020 m. birželio 8 d.) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.
5. Teismas nustatė, kad ieškovė UAB „Mano Būstas Neris“ yra namo Vilniuje, (duomenys neskelbtini), bendrojo naudojimo objektų administratorė ir teikia šių objektų eksploatavimą, komunalines ir priežiūros paslaugas. Atsakovui asmeninės nuosavybės teise priklauso butas, esantis Vilniuje, (duomenys neskelbtini), t. y. ieškovės administruojamame name. Atsakovas už eksploatacines ir komunalines paslaugas tinkamai nemokėjo, už laikotarpį nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki 2020 m. kovo 31 d. susidarė 331,24 Eur skola.
6. Nors atsakovas teigė, jog minėtu laikotarpiu mokėjo už ieškovės teiktas paslaugas, tačiau teismas nusprendė, kad šiuo atveju skolos laikotarpis turėtų būti apskaičiuojamas remiantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. kovo 24 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-138-969/2017 pateiktais išaiškinimais, jog kai šalyje nėra sudariusios susitarimo, kokia tvarka įskaityti atsakovo įmokas į jo turimas skolas, taikytinas CK 6.55 straipsnyje įtvirtintas skolų įskaitymo eilės kriterijavimas. Tokiais atvejais, kai yra kelios skolos, kurių grąžinimo terminai skiriasi, ir nė viena iš jų nėra užtikrinta, laikoma, kad grąžinta seniausia skola, nebent skolininkas mokėdamas pareiškia, kurią skolą jis grąžina. Šiuo atveju ieškovė negalėjo identifikuoti konkretaus atsakovo apmokamo skolos laikotarpio, atsakovas taip pat nepateikė dokumentų, kurie patvirtintų, jog yra apmokama būtent tam tikru laikotarpiu susidariusi skola. Iš ieškovės pateiktos pažymos apie mokėsečių už bendrosios dalinės nuosavybės administravimą, eksploatavimą, suteiktas komunalines paslaugas apskaičiavimus ir mokėjimus taip pat buvo matyti, jog nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki 2020 m. kovo 31 d. atsakovo atlikti mokėjimai padengė ankstesnes atsakovo skolas, kurios susiformavo nuo 2018 m. gruodžio mėn. iki 2019 m. spalio mėn.
7. Teismas, remdamasis CK 4.82 straipsniu 3 dalimi, 4.84 straipsniu, Butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administravimo nuostatais, patvirtintais 2001 m. gegužės 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 603, (toliau – Pavyzdiniai nuostatai), Vilniaus miesto butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administravimo nuostatais, įtvirtinančiais butų ir kitų patalpų savininkų pareigą proporcingai savo daliai apmokėti išlaidas namui išlaikyti ir išsaugoti, mokėti mokesčius, rinkliavas ir kitas įmokas, taip pat reguliariai daryti atsikaitymus kaupti lėšas, kurios bus skiriamos namui atnaujinti (CK 6.256 straipsnio 1 dalis), atsižvelgdamas į tai, kad byloje nebuvo įrodymų, jog atsakovas būtų visiškai atsiskaitęs su ieškove, ieškovei iš atsakovo priteisė 331,24 Eur skolą.
8. Teismas, vadovaudamasis CK 6.37 straipsnio 2 dalimi, 6.210 straipsnio 1 dalimi, taip pat priteisė iš atsakovo 5 procentų dydžio procesines metines palūkanas už priteistą sumą (331,24 Eur) nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2020 m. birželio 8 d.) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.
9. Vilniaus apygardos teismas, išnagrinėjęs atsakovo L. I. apeliacinį skundą, 2020 m. lapkričio 17 d. nutartimi apeliacinį skundą atmetė, Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. rugpjūčio 26 d. sprendimą paliko nepakeistą.
10. Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad atsakovas ginčija priteistą skolą, nurodydamas, jog jam nebuvo pateikti dokumentai, pagrindžiantys prašomas priteisti išlaidas. Ieškovė paaikšino, kad atsakovui išrašytose sąskaitose atsirado nauja mokėjimo eilutė, nurodanti, jog 38,39 Eur suma turi būti laikoma kaip „mokesčių už projektą“.
11. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, atsakovo argumentus, jog ši suma yra nepagrįsta, nes jam nebuvo išrašyta PVM sąskaita faktūra, pagrindžianti išlaidas, paneigė atsakovo pateiktas sąskaitas išrašas, kuriame nurodyta „Pagal MBNG19134032 ir MBNG19184006 be mokesčio už projektą“. Atsakovas apeliaciniame skunde neneigė gavęs reikalingą sumokėti pagal MBNG19134032 ir MBNG19184006 be mokesčio už projektą susidariusią skolą. Tai, kad atsakovas nesutinka su tokiu mokesčiu, neatleidžia jo nuo pareigos sumokėti už paslaugas, reikalingas daugiabučiam namui prižiūrėti, siekiant išlaikyti statinį ir jį išsaugoti. Atsakovas buvo informuotas, jog mokesčio už projektą forma jam yra keliamas reikalavimas sumokėti už administratoriaus išlaidas, kurias jis patiria vykdydamas statinio, kuriame yra atsakovui priklausančios patalpos, priežiūrą.
12. CK 4.83 straipsnio 3 dalyje nustatyta butų ir kitų patalpų savininkų (naudotojų) pareiga bendrojo naudojimo objektus valdyti, tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitaip tvarkyti. Pareiga padengti išlaidas, susijusias su bendrosios dalinės nuosavybės eksploatavimu, buto ir kitų patalpų savininkui nustatyta daktinės teisės normomis, nes jis yra ne tik savininkas, bet ir bendrosios dalinės nuosavybės teisės subjektas (CK 4.82 straipsnio 3 dalis, 4.84 straipsnio 4 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. lapkričio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-515/2009). Šio subjekto, kaip bendraturčio, pareiga dalyvauti išlaikant bendrąjį turą kyla iš įstatymo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. sausio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-1/2003).
13. Pagal Pavyzdinių nuostatų 4.4 punktą pagrindinis administratoriaus uždavinys – įgyvendinti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus privalomuosius reikalavimus, susijusius su daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų, taip pat įstatymų nustatyta tvarka namui priskirto žemės sklypo naudojimu ir priežiūra. Administratorius turi pareigas, įtvirtintas Pavyzdinių nuostatų 7.1–7.9 punktuose. Taigi jis turi teisę ir pareigą priimti sprendimus dėl gyvenamojo namo bendrojo naudojimo objektų naudojimo ir priežiūros privalomųjų reikalavimų įgyvendinimo (Pavyzdinių nuostatų 7.1 punktas), pareikšti ieškinius, susijusius su bendrojo naudojimo objektų funkcionavimu (Pavyzdinių nuostatų 7.9 punktas), sudaryti sutartis su namo bendrojo naudojimo objektų techninės priežiūros ir komunalinių paslaugų teikėjais, taip pat kitas sutartis, susijusias su namo bendrojo naudojimo objektų administravimu (Pavyzdinių nuostatų 7.2 punktas). Taigi atsakovui kyla pareiga apmokėti išlaidas, būtinas daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektams ir jų naudojimui pagal tikslinę paskirtį išsaugoti. Atsakovas nenuginčijo ieškovės atliktų darbų, pagal kuriuos išrašytos sąskaitos, todėl jam kyla pareiga apmokėti visas sumas, kurios nurodytos pagal UAB „Mano Būstas Neris“ parengtos pažymos apie mokesčių už bendrosios dalinės nuosavybės administravimą, eksploatavimą ir suteiktas komunalines paslaugas apskaičiavimus ir mokėjimus.
14. Byloje buvo nustatyta, kad atsakovas, iš dalies apmokėdamas sąskaitas, nenurodė mokėjimo laikotarpio. Ieškovė taip pat nurodė, kad atsakovas nenurodė, kokias konkrečias išlaidas padengdavo atliekami mokėjimai. Dėl šių priežasčių ieškovė objektyviai neturėjo galimybių nustatyti, už kokius laikotarpius, skolas yra vykdomas mokėjimas (CK 6.55 straipsnio 2 dalis). Atsakovo argumentai, jog atliktais mokėjimais buvo dengiamos skolos, susidariusios ieškinyje nurodytu laikotarpiu, buvo laikyti nepagrįstais, nes jis neįvykdė įstatyme nustatytos sąlygos aiškiai nurodyti ieškovei, kurią sąskaitą apmoka. Nagrinėjamu atveju teismas pripažino, kad ieškovė turėjo teisę įskaityti seniausias skolas sumas pagal CK 6.55 straipsnio 2 dalį.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

15. Atsakovas L. I. kasacinio skundo prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 17 d. nutartį, Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. rugpjūčio 26 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 15.1. Teismai neatsižvelgė į atsakovo argumentą, kad atsakovas turi pareigą ne tik apmokėti mėnesinius komunalinius mokesčius aptamaujantį UAB „Mano Būstas Neris“, bet ir teisę matyti dokumentą, kurio pagrindu mokamas „mokesčių už projektą“. Kiekvieną mėnesį atsakovas gauna mokesčių mokėjimus už suteiktas komunalines paslaugas administravimą, techninę priežiūrą. Kiekviena sąskaita datuojama paskutine mėnesio diena ir apima visą mėnesio laikotarpį nuo mėnesio pirmos iki mėnesio paskutinės dienos. Ginčo laikotarpiu atsakovas mokėjo ieškovei už komunalines paslaugas, administravimą, techninę priežiūrą. Apie šiuos mokėjimus liudija atsakovo pateikti banko išrašai. Išrašas „be mokesčio už projektą“ reikšia, kad atsakovas sutinka su esančio mėnesio mokesčiais už komunalines paslaugas, administravimą, techninę priežiūrą ir juos apmoka, bet nesutinka su „mokesčiu už projektą“, nes ieškovė nepateikė nei atsakovui, nei kuriam nors kitam namo gyventojui PVM sąskaitos faktūros už „mokesčių už projektą“. Ieškovei pateiktus PVM sąskaitų faktūrą už atliktas paslaugas ir pagrindus sąskaitoje nurodytas išlaidas, atsakovas sumokėję jam priklausančią „mokesčių už projektą“ dalį.
 - 15.2. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, jog įteigti skolininkas nepareiškia, kaip prievolei įvykdyti skiria įmoką, yra laikoma, kad grąžinta seniausia skola, nepagrįsta. Šį teiginį paneigia atsakovo pateiktos apmokėtos sąskaitos. Be to, apeliacinės instancijos teismas, teigdamas, jog yra laikoma, kad grąžinta seniausia skola, peržengė nagrinėjamo klausimo (ginčo laikotarpį) ribas. Atsakovas ginčo laikotarpiu nedengė skolų, jis apmokėdavo ieškovės pateiktas einamąsias kiekvieno mėnesio sąskaitas.
 - 15.3. Teismas stengiasi taikyti CK 6.55 straipsnio 2 dalį, nekreipdamas dėmesio į esminį apeliaciniame skunde nurodytą reikalingą pateikti sąskaitą faktūrą ar kitą analogišką dokumentą už atliktas paslaugas klientui, įteigti šis to reikalauja. Atsakovas neginčija pareigos sumokėti už paslaugas, reikalingas daugiabučiam namui prižiūrėti, siekiant išlaikyti statinį ir jį išsaugoti. Atsakovas sutinka su „mokesčiu už projektą“ tuo atveju, jeigu jam bus pateikta sąskaita už suteiktą paslaugą.
 - 15.4. (duomenys neskelbtini) namą aptamaujanti UAB „Mano Būstas Neris“ „projektą“ turėjo užsakyti. Šį projektą parengusiai projektavimo įmonei turėjo būti sumokėta už atliktą darbą. Atsakovo skaičiavimais, ieškovė reikalauja iš namo gyventojų galimai 8500 Eur už „projektą“, nepateikdamas jokių dokumentų ar PVM sąskaitos faktūros už atliktas paslaugas. PVM sąskaita faktūra yra apskaitos dokumentas, patvirtinantis ūkinę operaciją ir turintis nustatytus privalomus rekvizitus, todėl atsakovas, nematydamas PVM sąskaitos faktūros, negali atsakyti, ar 331,24 Eur suma „už projektą“ yra pagrįsta. Be to, ieškovė turėjo pakankamai laiko pateikti teismui, atsakovui ir visiems namo gyventojams dokumentą, įrodantį skaidrų darbą ir, kaip ji pati teigia, tinkamą paslaugų teikinimą.
 - 15.5. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai vertina, jog aptamaujantį įmonę pateikti dokumentą (sąskaitą faktūrą) už atliktas paslaugas, ir ypač įteigti to reikalauja atsakovas, nėra būtina. Pavyzdinių nuostatų 7.1 punkte nurodoma, kad administratorius privalo savo pareigas atlikti apdariai, sąžiningai ir tik naudos gavėjų interesais. Pavyzdinių nuostatų 11 ir 12 punktuose įtvirtinta, jog už ilgalaikiam plane nenurodytus darbus yra sumokama iš kaupiamųjų lėšų sąskaitos, o įteigti tokių lėšų nepakanka, tai pagal Pavyzdinių nuostatų 13 punktą trūkstantis lėšas sumoka patalpų savininkai pagal administratoriaus patalpų savininkams pateiktas sąskaitas faktūras.
 - 15.6. Ieškovė advokatai už atsiliepimo į apeliacinį skundą parengimą sumokėjo 605 Eur, o už advokato teisinės paslaugas paruošiant ieškinį – 30 Eur. Sumos skiriasi dvidešimt kartų, todėl atsakovas įvelgia siekį jį paveikti, nes jis išdėjo paprašyti PVM sąskaitos faktūros už suteiktas paslaugas.
16. Ieškovė UAB „Mano Būstas Neris“ atsiliepimu į kasacinį skundą prašo atsakovo kasacinio skundo netenkinti ir priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepimas į kasacinį skundą grindžiamas šiais argumentais:
 - 16.1. Kasacinis skundas grindžiamas naujomis aplinkybėmis, kurios nebuvo nurodytos pirmosios instancijos teisme. Pirmosios instancijos teisme atsakovas ištinėtinai ginčijo aplinkybes: pirmą, dėl įmokų įskaitymo už suteiktas paslaugas namui išlaikyti ir išsaugoti CK 4.82 straipsnio 3 dalies pagrindu; antra, formaliai įrodinėjo, jog ieškovė nepateikė rašytinių įrodymų ieškinyje reikalaujamai pagrįsti. Atsakovo pateiktas apeliacinis skundas buvo grindžiamas aplinkybėmis, kurios nebuvo nurodytos pirmosios instancijos teisme. Atsakovas įrodinėjo, jog jis turi pareigą apmokėti ieškovės atliktus darbus tik tuo atveju, kai yra pateikiama PVM sąskaita faktūra, pagrindžianti išlaidas. Ieškovės vertinimu, šios aplinkybės pirmosios instancijos teisme nebuvo keliamos, o atsakovas tik formaliai bei deklaratyviai nurodė, jog ieškovė nepateikė teismui rašytinių įrodymų, kurių pagrindu susiformavo atsakovo skola. Apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nevertino ir išamam nepasiskė dėl šios aplinkybės, nes atsakovas šitintinai kėlė tik abstrakčias, formalias abejones dėl ieškinyje pagrįstumo, jog nebuvo pateikti rašytiniai įrodymai, kurie pagrįstų ieškinyje reikalaujamo dydį. Tačiau tokie įrodymai buvo pateikti, be to, pats atsakovas neginčijo aplinkybės, jog buvo gavęs sąskaitas už suteiktas paslaugas namui išlaikyti ir išsaugoti.
 - 16.2. Skolų valdymo ataskaitoje yra nurodytas adresas, abonento numeris, taip pat aiškiai nurodyti duomenys apie teikiamų paslaugų laikotarpius, suteiktas paslaugas bei mokėtinas (gautas) sumas. Atsakovo deklaratyviai teiginiai ginčijo ieškinyje reikalaujamą pagrįstumą, nenurodė argumentų, dėl kurių išlaidų jis nesutinka ir kokias argumentais (rašytinius įrodymus) tokį nesutikimą grindžia. Jeigu atsakovas būtų nurodęs tokias aplinkybes, ieškovė būtų pateikusi rašytinius įrodymus. Tokios aplinkybės nebuvo nurodytos, jos buvo keliamos tik apeliacinės instancijos teisme, todėl ieškovė tokių įrodymų negalėjo pateikti. Be to, atsakovas ir kasaciniame skunde tik

formaliai pažymi, jog su išlaidomis nesutinka, tačiau nenurodo konkrečių aplinkybių, kurios pagrįstų tokius argumentus. Kasacinis teismas turėtų suformuluoti išaiškinimą, jog namo administratoriams, bendrijoms ieškino reikalavimą grindžiant skolų valdymo ataskaitomis, kuriose yra nurodytas atsakovas, jo adresas, abonentų numeris, išsamiai nurodyti duomenys apie teikiamų paslaugų laikotarpį, suteiktas paslaugas bei mokėtinas sumas, atsakovams, nesutinkantiems su jų teisingumu, tenka pareiga nurodyti argumentus, kodėl šiame dokumente nurodyti duomenys nėra teisingi, dėl kokių konkrečių išlaidų jie nesutinka, kokias pagrindas. Ieškovės vertinimu, tai leistų užtikrinti, jog atsakovas jau pirmineje stadijoje nurodys argumentus, kuriuos paneigti turės būtent administratorius, bendrija, pateikdama tai pagrindžiančius įrodymus.

- 16.3. [CK 4.83 straipsnio](#) 4 dalyje yra nustatytos imperatyvios išimties, kada galima atsisakyti atlyginti namui išsaugoti ir išlaikyti tenkančias išlaidas. Vien tai, jog atsakovas nusprendė nemokėti tam tikros dalies išlaidų, nes negavo šias išlaidas pagrindžiančių įrodymų, nesudaro pagrindą nevykdyti įstatymo pagrindu nustatytos pareigos. Atsakovas nepateikė rašytinių įrodymų, jog būtų teikęs prašymus dėl tokios informacijos pateikimo ar pasinaudojęs turinomis teisėmis bei inicijavęs galimas procedūras dėl administratoriaus galimo neveikimo (pavyzdžiui, jog administratorius gyventojams neteikia informacijos, todėl pažeidžia savo, kaip administratoriaus, pareigas).

- 16.4. [CK 6.55 straipsnio](#) 4 dalyje yra nustatytos imperatyvios išimties, kada galima atsisakyti atlyginti namui išsaugoti ir išlaikyti tenkančias išlaidas. Vien tai, jog atsakovas nusprendė nemokėti tam tikros dalies išlaidų, nes negavo šias išlaidas pagrindžiančių įrodymų, nesudaro pagrindą nevykdyti įstatymo pagrindu nustatytos pareigos. Atsakovas nepateikė rašytinių įrodymų, jog būtų teikęs prašymus dėl tokios informacijos pateikimo ar pasinaudojęs turinomis teisėmis bei inicijavęs galimas procedūras dėl administratoriaus galimo neveikimo (pavyzdžiui, jog administratorius gyventojams neteikia informacijos, todėl pažeidžia savo, kaip administratoriaus, pareigas).
- 16.5. Atsakovas kasaciniame skunde kelia abejones dėl bylinėjimosi išlaidų, kurios susidarė už ieškino bei atsiliepimo į apeliacinį skundą rengimą, dydžio, tačiau nenurodo argumentų, kurie rodytų šių išlaidų nepagrįstumą. [CPK](#) 98 straipsnyje, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje nėra išskirti kriterijai, kad bylinėjimosi išlaidos gali būti mažamos vien dėl to, jog ieškino rengimo išlaidos nėra būtinai mažesnės nei kitų procesinių dokumentų. Ieškove yra laisva susitarti su advokatų kontoromis, advokatai dėl procesinių dokumentų rengimo išlaidų, atsižvelgiant į tai, kad proceso dalyviai neturi išlaikyti ir procesinių dokumentų rengimo išlaidas turi būti pritingos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-200-248-2020](#); 2020 m. lapkričio 12 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-300-378-2020](#)). Kiekvieno procesinio dokumento rengimo išlaidas reikia vertinti individualiai. Nagrinėjami atveju atsiliepimo į atsakovo pateiktą apeliacinį skundą rengimas buvo būtinas, tokia procesinė pareiga yra nurodyta ir [CPK](#). Tokio procesinio dokumento rengimą lėmė atsakovo procesiniai veiksmai, kai jis nusprendė pasinaudoti turima procesine teise ir pateikė apeliacinį skundą. Ieškovės atstovas, rengdamas atsiliepimą į apeliacinį skundą, užtruko penkis valandas ir šios paslaugos kainavo 500 Eur plus PVM. Išlaidų dydis ne tik neviršijo nustatytų dydžių, tačiau ir sugaistas laikas yra pritingas, objektyvus, nes ieškovės atstovui tenka ne tik įvertinti apeliacinio skundo argumentus, bet ir parengti procesinį dokumentą. Dėl minėtų priežasčių nėra pagrindų mažinti šias išlaidas.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl buto savininko pareigos atsisakyti pagal bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pateiktas sąskaitas

17. Nuosavybės teisė – tai teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti ([CK 4.37 straipsnio](#) 1 dalis). Nuosavybės teisės įgyvendinimo ribos skiriamos priklausomai nuo to, ar daktas priklauso vienam asmeniui, ar keliems asmenims vienam metu, t. y. ar nuosavybė yra asmeninė ar bendroji. Bendroji nuosavybės teisė yra dviejų ar kelių savininkų teisė valdyti, naudoti jiems priklausančių nuosavybės teisės objektą bei juo disponuoti ([CK 4.72 straipsnio](#) 1 dalis). Bendrosios dalinės nuosavybės teisė yra, kai bendrosios nuosavybės teisėje nustatytos kiekvieno savininko nuosavybės teisės dalys; bendrosios nuosavybės teisė laikoma daline, jeigu įstatymai nenustato ko kita ([CK 4.73 straipsnio](#) 1, 2 dalys). Bendrosios nuosavybės teisė traktuojama kaip savininko teisių apribojimas, kai savininko teisės ribojamos ne trečiųjų asmenų naudai, bet kitų to paties nuosavybės teisės objekto savininkų, kaip jis pats (bendraturčių), naudai.
18. Bendrosios nuosavybės teisę ir bendraturčių tarpusavio santykių suregulavimą režimą reglamentuoja [CK](#) ketvirtosios knygos „Daktinė teisė“ V skyriaus „Nuosavybės teisė“ IV skirsnio „Bendrosios nuosavybės teisė“ normos. Jos reglamentuoja ir daugybės namo bendrojo naudojimo objektų nuosavybės teisę, būtų ir kitų patalpų savininkų teises ir pareigas naudojantis bendrija nuosavybe bei bendrosios nuosavybės teisės įgyvendinimą.
19. Nagrinėjamas bylos kontekste aktualioje [CK 4.83 straipsnio](#) 3 dalyje nustatyta, jog būtų ir kitų patalpų savininkai (naudotojai) bendrojo naudojimo objektus privalo valdyti, tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitaip tvarkyti. Pagal [CK 4.82 straipsnio](#) 3 dalį būtų ir kitų patalpų savininkai privalo proporcingai savo daliai apmokėti išlaidas namui išlaikyti ir išsaugoti, mokėti mokesčius, rinklavius ir kitas įmokas, taip pat reguliariai daryti atskaitymus, kaupti lėšas, kurios bus skiriamos namui atnaujinti.
20. Lietuvos Respublikos daugiabūvių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 21 straipsnio 3 dalies 2 punkte reglamentuota, kad būtų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai privalo teisės aktų ir bendrijos organų nustatyta tvarka apmokėti bendrojo naudojimo objektų išlaikymo ir naudojimosi jais išlaidas, mokėti mokesčius, rinklavius ir kitas įmokas į kaupiamuosius bendrijos fondus.
21. Pagal [CK 4.84 straipsnio](#) 1 dalį, jeigu būtų ir kitų patalpų savininkai neįsteigia gyvenamojo namo būto ir kitų patalpų savininkų bendrijos arba nesudaro jungtinės veiklos sutarties, taip pat jei bendrija likviduota arba nutraukta jungtinės veiklos sutartis, skiriamas bendrojo naudojimo objektų administratorius. [CK 4.84 straipsnio](#) 9 dalyje nustatyta, kad administravimo išlaidas apmoka būtų ir kitų patalpų savininkai proporcingai jų bendrosios dalinės nuosavybės daliai.
22. Įvertinus pirmiau paminėtų teisinį reglamentavimą konstatuotina, kad įstatymų leidėjas eksplikitiškai įtvirtino būtų ir kitų patalpų savininko pareigą apmokėti bendrojo naudojimo objektų išlaikymo ir administravimo išlaidas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. liepos 8 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-214-916-2021](#), 18 punktas).
23. Kasacinio teismo praktikoje pažymima, jog išlaidos bendram daktui išlaikyti ir išsaugoti kaip teisinė kategorija yra suprantamos kaip išleidžiamos lėšos, kurių paskirtis yra išsaugoti turtą nuo žuvimo ar jo vertės pablogėjimo. Jas apibūdina būtinumo ir protingumo kriterijai. Išlaidos daktui gali būti pripažįstamos būtinomis, jei jos reikalingos turtui išsaugoti nuo žuvimo, jo naudingoms ir vertingoms savybėms palaikyti, neleisti turtui labai pablogėti. Tai daktos išlaikymo išlaidos, kuriomis išlaikoma esama turto vertė, bet daktas negerinamas ir jo vertė nedidinama. Tokių išlaidų atnaujinimo kriterijai yra protingumas. Pagal jų įvertinimą, kokio dydžio išlaidos, atsižvelgiant į konkretus turto ypatybes ar savybes, yra reikalingos jam tinkamai išsaugoti ir išlaikyti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. spalio 1 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-903/2003](#)).
24. Minėtas reguliavimas reikšia ir tai, kad būtų ir kitų patalpų savininkas neprivalo apmokėti išlaidų, dėl kurių jis nėra davęs sutikimo ir kurios nesušiosios su įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais privalomaisiais statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimais arba dėl kurių nėra priimta administratoriaus ar būtų ir kitų patalpų savininkų susirinkimo sprendimo [CK 4.84](#) ir 4.85 straipsniuose nustatyta tvarka ([CK 4.83 straipsnio](#) 4 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. lapkričio 27 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-515/2009](#)).
25. Teisėjų kolegija pažymi, jog išoriniai bendrosios dalinės nuosavybės teisiniai santykiai susiklostė tarp būtų ir kitų patalpų savininkų ir administratoriaus, kuris įgyvendina šių bendraturčių bendrąsias teises, pareigas ir užtikrina interesus, susijusius su namo bendrojo naudojimo objektų valdymu ir naudojimu, ir trečiųjų asmenų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-345/2007](#); 2009 m. lapkričio 27 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-515/2009](#)).
26. Šiuos santykius, be kita ko, reguliuoja Pavyzdiniai nuostatai (redakcija, galiojanti nuo 2015 m. rugpjūčio 13 d.), įtvirtinantis bendrojo naudojimo objektų administratoriaus, paskirto [CK 4.84](#) straipsnyje nustatyta tvarka, veiklą administruojant bendrojo naudojimo objektų valdymą, ir nustato informacijos apie savo veiklą skelbimo tvarką ir apimtį (Pavyzdinių nuostatų 1 punktas).
27. Pavyzdiniuose nuostatuose nurodyta, jog pagrindinis administratoriaus uždavinys – administruoti namo bendrojo naudojimo objektus, t. y. užtikrinti jų priežiūrą pagal teisės aktų nustatytus privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus, įgyvendinti namo būtų ir kitų patalpų savininkų su bendrija nuosavybe susijusius sprendimus ir pavedimus, priimtus [CK 4.85](#) straipsnyje nustatyta tvarka, jiems atstovaujant (Pavyzdinių nuostatų 3 punktą).
28. Pavyzdiniuose nuostatuose gan detalai aptariamas administratoriaus teisės, pareigos, atsakomybė. Pagal šiuos nuostatus namo administratorius, be kita ko, apskaiciuoja Pavyzdinių nuostatų IV skyriuje nurodytus mokėjimus, įmokas, tvarko jų surinkimo ir apmokėjimo apskaitą. Teisės aktų nustatyta tvarka parengia sąskaitas faktūras už savo suteiktas paslaugas, mėnesinius mokėjimų pranešimus už kitas suteiktas paslaugas ir nuostatų 14.4 ar 14.5 punktuose nurodytas būdais ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 d. teikia patalpų savininkams (naudotojams) ar jų įgaliotiems asmenims. Šiuose pranešimuose nurodo mokėjimo būdus (bankuose, kitose įmokas priimančiose įstaigose ir įmonėse, internetu, tiesioginiu debetu, pagal bendrąjį atsiskaitomąją knygėlę ar jos elektroninį atitiktį arba kitaip), savo nuožiūra gali nurodyti kitą svarbią informaciją (Pavyzdinių nuostatų 4.10 punktą).
29. Pavyzdinių nuostatų 8 punkte taip pat nustatyta, jog administratorius proporcingai patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės daliai kas mėnesį apskaiciuoja nuostatuose nurodytus mokėjimus ir įmokas, prie kurių priskiriami, be kita ko, mokėjimai už namo bendrojo naudojimo objektų administravimą, vadovaudamasis savivaldybės vykdomosios institucijos sprendime dėl administratoriaus skyrimo nurodytu bendrojo naudojimo objektų administravimo tarifu, nevirsiančiam maksimaliam tarifui, apskaiciuoto pagal savivaldybės tarybos nustatytą maksimalaus bendrojo naudojimo objektų administravimo tarifo apskaičiavimo tvarką.
30. Patalpų savininkai (naudotojai) Pavyzdinių nuostatų 8 ir 9 punktuose nurodytus mokėjimus ir įmokas moka kas mėnesį, ne vėliau kaip iki kito mėnesio paskutinės kalendorinės dienos, jeigu paslaugų pirkimo sutartyse nenustatyta kitaip (Pavyzdinių nuostatų 10 punktą). Už bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo darbus, atlikus pagal ilgalaikį planą, apmokama iš kaupiamųjų lėšų sąskaitas pagal šių darbų pirkimo sutartyje nustatytą darbų kainą ir darbų priėmimo ir perdavimo akta (Pavyzdinių nuostatų 11 punktą). Už ilgalaikiam plane nenurodytus darbus, kurie būtinai pagal privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus (bendrųjų konstrukcijų nenumatyti defektai ir deformacijos, inžinerinių sistemų sutrikimai ir gedimai šalinai, įskaitant šių sistemų avarijos lokalizavimą ir likviduoti reikalingus darbus, medžiagas ir įrenginius, kurie neįskaičiuoti į namo ir jo inžinerinių sistemų priežiūros (eksploatavimo) tarifus), apmokama iš kaupiamųjų lėšų sąskaitos pagal šių darbų faktines išlaidas ir atitinkamus mokėjimus dokumentus (Pavyzdinių nuostatų 12 punktą). Jeigu kaupiamųjų lėšų sąskaitoje lėšų nėra ar jų nepakanka nuostatų 11 ir 12 punktuose nurodytoms išlaidoms apmokėti, trūkstamas lėšas sumoka patalpų savininkai proporcingai bendrosios dalinės nuosavybės daliai pagal administratoriaus jiems pateiktas sąskaitas faktūras ar mėnesinius mokėjimų pranešimus (Pavyzdinių nuostatų 13 punktą).
31. Pažymėtina, jog administratorius privalo nuostatuose nurodytas funkcijas ir pareigas atlikti apdairiai, sąžiningai ir tik siekdamas naudos gavėjų interesų pateikti patalpų savininkams ar jų įgaliotiems asmenims, valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomininkams ar jų įgaliotiems asmenims paaiškinimus žodžiu, raštu ir (ar) elektroniniu laišku apie Pavyzdinių nuostatų IV skyriuje nurodytus jiems apskaiciuotus mėnesinius mokėjimus, įmokas, atlikus namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, kitus darbus ar suteiktas paslaugas, leisti susipažinti su šių darbų ir paslaugų sutartinis, samatomis, darbų priėmimo aktais; jeigu patalpų savininkai kreipiasi raštu ar elektroniniu laišku, – atsakyti raštu ar elektroniniu laišku ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo (Pavyzdinių nuostatų 7.3 punktą).
32. Nurodyto teisinio reguliavimo kontekste teisėjų kolegija pažymi, jog, kaip minėta, mokėjimo prievolės gali atsirasti dėl konkrečių paslaugų suteikimo ir dėl naudojimosi bendrojo naudojimo objektais (išlaidos šiems objektams išlaikyti, išsaugoti, mokesčiai, rinklavius ir pan.). Prievolė atlyginti tokias išlaidas nėra abstraktus pobūdis, šios išlaidos turi būti susijusios su bendrojo naudojimo objektais ir pagrįstos konkrečiais duomenimis. Minėtas prievolės pobūdis lemia ir tai, kad sąskaitas dėl tokių išlaidų apmokėti jiems pateiktas namas nėra formalus veiksmas, kadangi būtent sąskaitos atskleidžia prievolės, kylancios analizuojamų pagrindų, turinys, o asmens, nesutinkantis su sąskaitoje nurodytu mokėjimo prievole (su pačia pareiga apmokėti atitinkamas išlaidas ir (ar) išlaidų dydžio pagrįstumu), gali įginti ir kelti klausimą dėl nurodomų išlaidų nepagrįstumo.
33. Kaip minėta, asmenims įgyvendinant pareigą apmokėti išlaidas namui išlaikyti ir išsaugoti, mokėti mokesčius, rinklavius ir kitas įmokas ([CK 4.82 straipsnio](#) 3 dalis), tarp būtų savininkų, kaip bendraturčių, ir administratoriaus susiklostė išoriniai bendrosios dalinės nuosavybės teisiniai santykiai ir asmenys šių santykių kontekste turi veikti ne tik sąžiningai, tinkamai vykdyti savo prievolės, bet ir atlikti savo pareigas ko ekonomiškai, bendradarbiauti su kita šalimi bei veikti švien. Tai lemia, jog asmuo, kuriam taikytina pareiga apmokėti su bendrija daline nuosavybe susijusias išlaidas, turi teisę gauti informaciją, susijusią su jam priskirtinomis mokėti išlaidomis, taip leidžiant įvertinti pateiktą apmokėti išlaidų pagrįstumą. Tokia teisė detalizuojama ir jau minėtas reguliavimas, įtvirtinantis, jog toks asmuo turi teisę gauti informaciją apie Pavyzdinių nuostatų IV skyriuje nurodytus apskaiciuotus mėnesinius mokėjimus, įmokas, atlikus namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, kitus darbus ar suteiktas paslaugas (Pavyzdinių nuostatų 7.3 punktą).

Dėl CK 6.55 straipsnio taikymo pagrindų

34. [CK 6.55](#) straipsnio 1 ir 2 dalyse reglamentuojama, kad skolininkas, privalantis grąžinti tam pačiam kreditoriui kelias tos pačios rūšies skolas, mokėdamas gali pareikšti, kurią skolą jis grąžina. Jeigu skolininkas nepareikšia, kokias prievoles įvykdyti skiria įmoką ir nėra kitokio šalių susitarimo, tai laikoma, kad grąžinta skola, kurios grąžinimo terminas suėjęs. Kai yra kelios skolos, kurių grąžinimo terminai suėję, ir nėra šio susitarimo, laikoma, kad grąžinta seniausia skola. Savoka „seniausia skola“ aptariamojoje teisės normoje, be kita ko, apima ir tas seniausias skolas, kurios yra išieškomos vykdatant įsiteisėjusius teismo sprendimus dėl jų priteisimo iš skolininko.
35. Kasacinis teismas yra nurodęs, jog [CK 6.55](#) straipsnyje reglamentuojamos kelių skolų dengimo eiliskumo taisyklės taikomos, kai nėra kitokių eiliskumą nustatančių šalių susitarimų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-528/2013](#)). Tai nesant šalių susitarimo, taikytinas [CK 6.55](#) straipsnyje nustatytas skolų įskaitymo eiliskumo reglamentavimas: kai yra kelios skolos, kurių grąžinimo terminai suėję, ir nėra šio susitarimo, laikoma, kad grąžinta seniausia skola, nebent skolininkas mokėdamas pareikšia, kurią skolą jis grąžina.
36. [CK 6.55](#) straipsnyje įtvirtinta skolininko teisė pareikšti, kurią skolą jis grąžina, suponuoja, kad pareikšimas gali būti ir vienašalis skolininko valinis veiksmas, todėl susitarimas dėl įmokų paskirstymo nėra būtinas. Skolininko pareikšimo, kurią iš skolų mokėdamas įmoką jis grąžina kreditoriui, pakanka įmokai įskaityti į skolininko nurodomą skolą. Įstatymas taip pat nenustato jokių formos reikalavimų dėl šio skolininko valios pareikšimo, tačiau akivaizdu, kad jis turi būti toks, kad vėliau, kilus ginčui, skolininkas galėtų įrodyti, kad kreditorius apie pareikšimą buvo tinkamai ir laiku informuotas. Kilus ginčui teismas, ištyręs įrodymus, vertina, ar prieš sumokėdamas įmoką ar ją mokėdamas skolininkas pareikšė kreditoriui, kurią skolą jis grąžina (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. kovo 24 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-138-969/2017](#)).
37. Teisėjų kolegija taip pat pažymi, jog sprendžiant dėl [CK 6.55](#) straipsnio 1 ar 2 dalies taikymo konkrečių faktinių aplinkybių kontekste turi būti vertinamas pareikšimo turinys ir sprendžiam, ar atsakovas, kaip skolininkas, buvo

pareiškęs valią ieškovei (kreditorei) ir informavęs ją apie įmokų sumokėjimą konkrečioms skoloms padengti. Pirmą, tai galėtų būti atliekama eksplicitiškai nurodant konkrečių įmokų paskirtį (kokias skolas yra siekiama padengti); antra, išskiriant skolas, kurių įmokomis nėra siekiama apmokėti. Visais atvejais toks pareiškimo turinys turi būti aiškus, leidžiantis identifikuoti, kokias skolas atliekamais mokėjimais yra siekiama padengti. Šių aplinkybių išsamus įvertinimas būtinas sprendžiant dėl [CK 6.55 straipsnio](#) taikymo pagrindų.

Dėl aptartų nuostatų taikymo nagrinėjamoje byloje ir bylos procesinės baigties

38. Bylą nagrinėti teismui nustatė, jog atsakovas nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki 2020 m. kovo 31 d. nesumokėjo 331,24 Eur už suteiktas paslaugas. Atsakovas pateiktuose procesiniuose dokumentuose iš esmės neginčija jam *per se* taikomos pareigos mokėti už bendrojo objektų išlaikymą, tačiau kelia klausimą dėl prašomos priteisti skolos pagrįstumo.
39. Vertindamas nurodytus argumentus bei apeliacinės instancijos teismo padarytas išvadas, teisėjų kolegija pažymi, jog teisė į teismą turi būti įgyvendinama laikantis įstatyme nustatytos tvarkos. Asmuo, kuris kreipiasi į teismą siekdamas civilinių teisių gynybos, be kita ko, turi nurodyti, kokių materialųjų teisiųjų padarinių jis siekia, t. y. suformuluoti ieškinio dalyką, bei nurodyti ieškinio pagrindą – faktines aplinkybes, kuriomis grindžia reikalavimą, pateikti savo reikalavimą pagrindžiančius įrodymus ([CPK 135 straipsnio](#) 1 dalies 2, 4 punktai), taip apibrėždamas bylos nagrinėjimo ribas.
40. Šias nuostatas aiškindamas Lietuvos Aukščiausiasis Teismas konstatavo, kad ieškovas turi teisę į pareigą pasirinkti ir tiksliai suformuluoti ieškinio dalyką, t. y. suformuluoti jį taip, kad būtų aišku, kokio materialinio teisinio rezultato siekiama iškeliant bylą. Būtent tinkamas ieškinio dalyko ir pagrindo suformulavimas užtikrina tinkamą teisės kreiptis į teismą įgyvendinimą, leidžia apibrėžti bylos teisinio nagrinėjimo ribas ir sudaro pagrindą įstatymo nustatytu ir ieškovo pasirinktu būdu apginti pažeistas teises (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. balandžio 26 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-196/2011](#); 2014 m. vasario 19 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-37/2014](#) ir jose nurodytą kasacinio teismo praktiką).
41. Tai pat teisinio nagrinėjimo dalykas nustatomas, atsižvelgiant į pareiškto ieškinio dalyką ir faktinį pagrindą, taip pat į atsakovo atskirtimų pagrindų nurodytas aplinkybes, o teisinis santykių kvalifikavimas atliekamas teismo, nepriklausomai nuo to, ar šalių procesiniuose dokumentuose nurodytas ginčo teisinis kvalifikavimas ir ar jis nurodytas teisingai.
42. Nagrinėjamos civilinės bylos kontekste teisėjų kolegija pažymi, jog ieškovo prašė priteisti iš atsakovo skolą už bendrosios dalinės nuosavybės administravimą, eksploatavimą ir suteiktas komunalines paslaugas, apskaičiuotą, be kita ko, atsižvelgus į [CK 6.55 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytą reguliavimą ir susidariusį dėl ne kiekvieną mėnesį atliekamų periodinių mokėjimų. Tuo tarpu atsakovas atsiliepime į ieškinį teigė, jog jo pateikti dokumentai įrodo, kad jis būtent skolų už administravimo, eksploatavimą ir komunalines paslaugas neturi.
43. Pirmosios instancijos teismas vertino, jog nors ir atsakovas atsiliepime į ieškinį nurodo, kad minėtu laikotarpiu mokėjo už ieškovės teiktas paslaugas, tačiau skolos laikotarpis turėtų būti apskaičiuojamas, remiantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-138-969/2017 pateiktais išaiškinimais dėl [CK 6.55 straipsnio](#) 2 dalies taikymo.
44. Atsakovas apeliaciniame skunde teigė, jog ieškovės pateiktose sąskaitose atsirado nauja mokėjimo eilutė, įvardyta kaip „mokestis už projektą“, ir, kaip matyti iš procesinių dokumentų, būtent šio mokesčio pagrįstumą nagrinėjami atveju ir ginčijo atsakovas.
45. Apeliacinės instancijos teismas vertino, kad nors atsakovas nesutinka su mokesčiu „už projektą“, tai neatleidžia jo nuo pareigos sumokėti už paslaugas, reikalingas daugiabučiam namui prižiūrėti, siekiant išlaikyti statinį ir jį išsaugoti. Atsakovas buvo informuotas, jog mokesčio už projektą forma jam yra keliamas reikalavimas sumokėti už administratoriaus išlaidas, kurias jis patiria vykdydamas statinio, kuriame yra atsakovui priklausančios patalpos, priežiūrą. Teismas taip pat pabrėžė, jog šiuo atveju atsakovas nenuginčijo ieškovės atliktų darbų, pagal kuriuos išrašytos sąskaitos, todėl jam kyla pareiga apmokėti visas sumas, kurios nurodytos UAB „Mano Būstas Neris“ parengtoje pažymoje apie mokesčių už bendrosios dalinės nuosavybės administravimą, eksploatavimą ir suteiktas komunalines paslaugas apskaičiavimus ir mokėjimus. Apeliacinės instancijos teismas taip pat pažymėjo, jog ieškovo atkreipė dėmesį į tai, kad atsakovas nenurodė, už kokias konkrečias išlaidas buvo atliekami atsakovo mokėjimai. Šių aplinkybių kontekste teismas nusprendė, jog atsakovas neįvykdė įstatyme nustatytos sąlygos aiškiai nurodyti ieškovei, kurią sąskaitą apmoka, ir ieškovei turėjo teisę įskaičiuoti seniausias skolas sumas pagal [CK 6.55 straipsnio](#) 2 dalį.
46. Teisėjų kolegija pabrėžia, jog, kaip minėta, byloje pateiktas ieškovės reikalavimas apibrėžė ginčo ribas ir nulėmė proceso šalims tenkančios įrodinėjimo pareigos pobūdį bei atitinkamai teismo pareigą išsamiai nustatyti ir įvertinti faktines aplinkybes, teisinį reguliavimą, susijusį su teikiamu reikalavimu (ne)pagrįstumu. Ieškove, siekdama, kad jai būtų priteista skola, turėjo išsamiai nurodyti jos pagrindą, pateikti ją pagrindžiančius įrodymus, t. y. aiškiai nurodyti, kokią skolą yra siekiama priteisti, kokių pagrindų ji susidarė, ir pateikti tai pagrindžiančius įrodymus. Tuo tarpu atsakovas turėjo teisę teikti savo atskirtimus bei įrodymus, susijusius su prašoma priteisti skola. Teismas, nagrinėdamas ginčą, buvo sąstomtas pareigos įvertinti prašomos priteisti skolos pobūdį (t. y. kokio pobūdžio yra ši skola, kokių pagrindų susiformavo), jos (ne)pagrįstumą.
47. Teisėjų kolegija pažymi, jog skundžiamos nutarties turinys suponuoja, kad nebuvo visapusiškai ir objektyviai ištirtos bylos išnagrinėjimo rezultatui teisiškai reikšmingos aplinkybės. Ginčą nagrinėjęs apeliacinės instancijos teismas išsamiai netyrė ir nepasisakė dėl faktinių aplinkybių, susijusių su prašomos priteisti sumos grįžtumu, bei reikalavimo ją priteisti (ne)pagrįstumo. Vertindamas byloje pateiktą reikalavimą teismas visiškai nepasisakė dėl aplinkybių, susijusių su atsakovo apmokėtomis sąskaitomis bei jo nurodymu, kad atliekamais mokėjimais nebuvo dengiamos teikiamos sąskaitos „už projektą“. Teismas taip pat nevertino, ar atsakovas nuo pat pradžių atsisakė sumokėti už šias konkrečias suteiktas paslaugas ir ar jis (ne)pagrįstai šiuo atveju tokios pareigos neįvykdė.
48. Tai pat šiuo atveju apeliacinės instancijos teismas išsamiai nepasisakė tiek dėl ieškovės tenkančios įrodinėjimo pareigos pagrįsti prašomą skolą (už kokias konkrečias paslaugas yra prašoma ją priteisti, pateikti jos pagrindžiančius įrodymus, atsakovui teiktų mokėjimų pranešimų turinį), tiek dėl atsakovo teikiamų argumentų, kad jis mokėjo už bendrosios dalinės nuosavybės administravimo, eksploatavimą ir komunalines paslaugas, tačiau atsisakė mokėti „mokestį už projektą“, ir tokio jo atsisakymo (ne)pagrįstumo.
49. Nurodytų priežasčių pagrindu sprendžiant, kad byloje yra poreikis šalims įrodinėti, o teismui – nustatyti šios bylos teisingam ir visapusiškam išnagrinėjimui reikšmingas faktines aplinkybes. Pagal [CPK 353 straipsnio](#) 1 dalį kasacinis teismas yra sąstomtas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų aplinkybių, t. y. kasacinis teismas nagrinėja teisės klausimus ir pateikia teisės taikymo išaiškinimus, o faktinių aplinkybių nustatymas priklauso pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų kompetencijai. Taigi, dėl to, kas pasakyta, egzistuoja teisinis pagrindas panaikinti apeliacinės instancijos teismo nutartį ir grąžinti bylą nagrinėti iš naujo šiam teismui, kad būtų ištaisyti šioje nutartyje nurodyti pažeidimai ([CPK 346 straipsnis](#), 359 straipsnio 1 dalies 5 punktas, 3 dalis).
50. Kiti kasacinio skundo argumentai, be kita ko, susiję su bylinėjimosi išlaidų atlyginimo dydžiu, atsižvelgiant į kasacinio teismo šioje nutartyje pateiktus išaiškinimus ir procesinę bylos baigtį, laikytini teisiškai nereikšmingais, todėl teisėjų kolegija dėl jų nepasisako.

Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo

51. Kasaciniam teismui nusprendus, kad byla grąžintina apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo, šalių bylinėjimosi išlaidų, taip pat išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų kasaciniame teisme įteikimu, atlyginimo klausimas paliktas spręsti šiam teismui ([CPK 93, 96](#) straipsniai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 17 d. nutartį ir grąžinti Vilniaus apygardos teismui bylą apeliacine tvarka nagrinėti iš naujo.
Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai
Rudėnaitė

Šemas

Vasarienė